Умови доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами

Інклюзія— процес включення всіх громадян в соціумі. І насамперед тих, що мають труднощі у фізичному чи розумовому розвитку. Він передбачає розробку і застосування тих методів, які зможуть дозволити кожній людині рівноправно брати участь у суспільному житті. Інклюзія — це процес реального включення осіб з особливими потребами в активне суспільне життя.

Інклюзивне навчання – це комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітям з особливими освітніми потребами шляхом організації їх навчання у освітніх закладах, з урахуванням індивідуальних особливостей таких дітей.

Заклади з групами інклюзивного типу працюють з усіма дітьми, незалежно від рівня їх фізичного розвитку, расової приналежності та інших чинників. Тому думка про те, що в них все пристосоване (форми та методи навчання і виховання, обладнання, тощо) лише для «особливих» діток є помилковою. Такі заклади в однаковій мірі приділяють увагу всім вихованцям. Вони створюють найбільш сприятливі умови для оволодіння дітьми навичками колективної праці і самообслуговування, розвитку та навчання, вчать співчуттю і толерантному відношенню до всіх. Завдяки інклюзії у дітей, що мають різні обмеження, формується та розвивається почуття, що вони такі ж як всі, нічим не відрізняються від свої однолітків, які, в свою чергу, навчаються сприймати своїх «особливих» друзів звичайними, намагаються налагоджувати з ними приятельські стосунки.

Інклюзивна освіта дозволяє:

- Розвивати індивідуальні сильні сторони і таланти дитини.
- Приймати всіх дітей без виключення в дошкільну систему і суспільство.
- Працювати над досягненням індивідуальної мети беручи участь в житті групи та дошкільного закладу.
- Залучати батьків в процес навчання і життя закладу.
- Розвивати культуру поваги і належності до закладу. Мати можливість навчатися і поважати різні здібності інших.
- Створювати дружні стосунки з іншими дітьми.

Переваги інклюзивної освіти:

для дітей з особливими освітніми потребами:

- Завдяки цілеспрямованому спілкуванню з однолітками поліпшується когнітивний, моторний, мовний, соціальний та емоційний розвиток дітей.
- Ровесники відіграють роль моделей для дітей з особливими освітніми потребами.
- Оволодіння новими вміннями та навичками відбувається функціонально.
- Навчання проводиться з орієнтацією на сильні якості, здібності та інтереси дітей.
- У дітей є можливості для налагодження дружніх стосунків зі зсвоїми ровесниками й участі у житті закладу

для інших дітей:

- Діти вчаться природно сприймати і толерантно ставитися до людських відмінностей.
- Діти вчаться налагоджувати й підтримувати дружні стосунки з людьми, які відрізняються від них.
- Діти вчаться співробітництву.
- Діти вчаться поводитися толерантно, бути винахідливими, а також розвивати емоційний інтелект.

для педагогів та фахівців:

- Вихователі інклюзивних груп вивчають та краще розуміють індивідуальні особливості дітей.
- Вихователі оволодівають різноманітними педагогічними методиками, що дає їм змогу ефективно сприяти розвиткові дітей з урахуванням їхньої індивідуальності.
- Спеціалісти (медики, педагоги спеціального профілю, інші фахівці) починають сприймати дітей більш цілісно, а також вчаться дивитися на життєві ситуації очима дітей.

Як потрапити в заклад дошкільної освіти до інклюзивної групи.

Дорожня карта.

1. Ознайомлення з мережею закладів дошкільної освіти міста.

2. Батьки дитини особисто пишуть заяву щодо зарахування дитини в навчальний заклад і надають документи.

3. У випадку, якщо на момент подачі документів до ЗДО батьки вже знають про особливості розвитку дитини, бажано пройти обстеження в Інклюзивно-ресурсному центрі (ІРЦ) та отримати відповідні висновки і рекомендації. При цьому обов'язково повідомляють керівнику ЗДО, що дитина потребує особливих освітніх послуг.

4. Якщо на момент подачі документів до ЗДО батьки дитини не звертались до ІРЦ, тоді наступний крок – відвідання ІРЦ та отримання відповідного висновку та рекомендацій.

5. Керівник ЗДО подає клопотання до відповідного територіального відділу освіти щодо створення відповідних умов для забезпечення повноцінної роботи інклюзивної групи.

6. Орган управління освітою приймає рішення щодо створення необхідних умов перебування дитини з особливими освітніми потребами в даному ЗДО.

7. У разі неможливості створення таких умов, місцеві органи освіти можуть запропонувати батькам інший дошкільний заклад, в якому вже створені умови, або є можливість їх створити.

8. У випадку необхідності індивідуального супроводу дитини, функцію асистента дитини можуть виконувати один із батьків дитини (або особа, яка їх замінює) чи особа, визначена батьками згідно їхньої письмової заяви та відповідно до встановлених вимог (проходження медичного огляду та фізичний і психічний стан здоров'я якої дозволяє виконувати зазначену функцію тощо).

Які документи потрібні для проходження комплексного діагностичного в ІРЦ?

Діагностичне обстеження дітей здійснюється у присутності батьків (осіб, які їх замінюють) за наявності таких документів:

• заява батьків (осіб, які їх замінюють);

• копія свідоцтва про народження дитини; копії паспортів обох батьків дитини (або осіб, що їх замініють);

• результати попереднього обстеження дитини лікарями (психіатром, офтальмологом, отоларингологом, неврологом, хірургом (ортопедом), педіатром, а також логопедами, практичними психологами, педагогами (картка стану здоров'я й розвитку дитини);

• письмової згоди батьків або осіб, які їх замінюють, про надання дозволу на обробку персональних даних дитини, отриманих у процесі психолого-педагогічного вивчення.